

Välkommen!

Leda omställning tillsammans

2024-02-07

Funded by
the European Union

RI
SE

UMEÅ
KOMMUN

Teamet:

Leda omställning tillsammans

Agenda förmiddagen

- Välkommen hit! Annika Myren hälsar välkommen
- Deltagarna presenterar sig
- Inflygning kring transformation: Martin Börjesson, forskare Rise,
- Om Leda omställning tillsammans
- Förhoppningar och farhågor
- Lunch

Annika Myren hälsar oss välkomna

Vi som är här

- Ditt namn och din organisation
- Ett ord:

Vad vill du bidra med
in i det gemensamma
arbetet?

Foto: Nathalie Näslund

Martin Börjesson

Senior forskare, Rise

Arbetar sedan 20+ år inom området omvärlds- och framtidsanalys. Fokus idag ligger på hur vi som samhälle, individer och företag skall kunna navigera igenom den djupare samhällstransformation vi är mitt uppe i.

OBS: Martins presentation finns tillgänglig i separat PPT.

Leda omställning tillsammans! Våren 2024

Systeminnovation – som ett isberg

Radikal förändring i samhället på många nivåer – för att öka vår omställningsförmåga

The diagram depicts an iceberg floating in light blue water. The visible tip of the iceberg is colored purple and is connected by a dashed blue line to the text 'Synliga nivåer: Innovativa (ofta tekniska) lösningar'. The much larger, submerged part of the iceberg is colored dark blue and is connected by a dashed white line to the text 'Osynliga nivåer: Beteenden, normer, kultur och värderingar'.

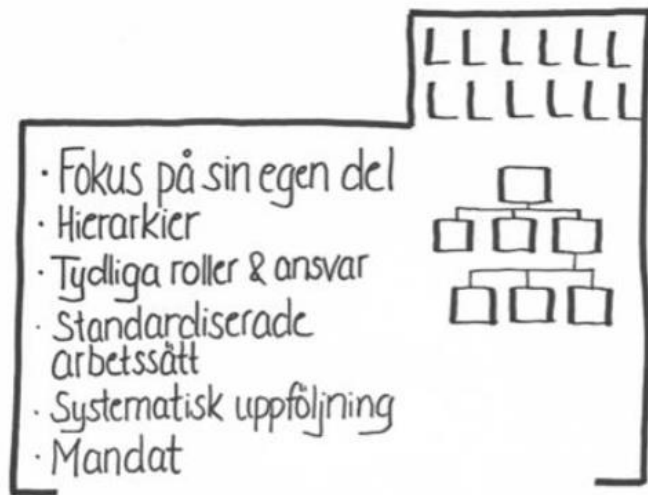
Synliga nivåer:

Innovativa (ofta tekniska) lösningar

Osynliga nivåer:

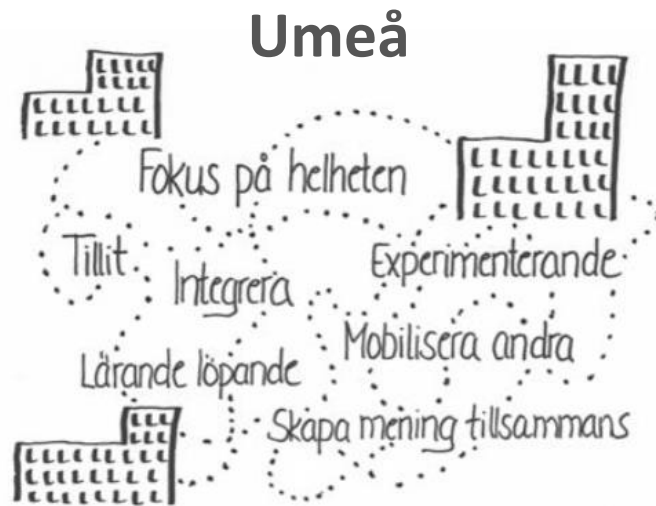
Beteenden, normer, kultur och värderingar

Mellanrumsledarskap för klimatomställning

Att leda inom en organisation

+

Att leda mellan organisationer

Leda omställning tillsammans

Onsdag 7 februari – Innovera i mellanrummen

Tid och plats: 11:00 - 16.00, RISE, Scharinska villan

Tisdag 19 mars – Har vi det ledarskapet som krävs?

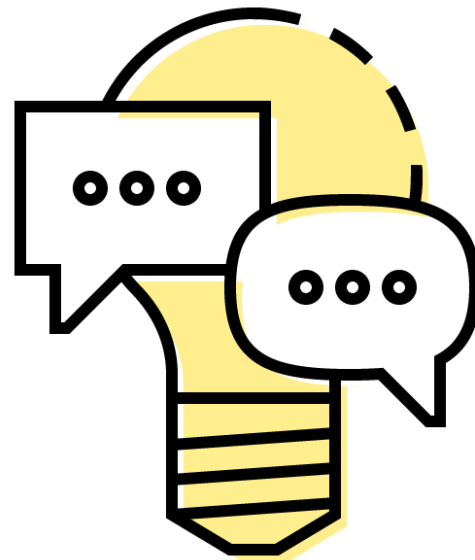
Tid och plats: 13.00 -16.00, RISE, Scharinska villan

Tisdag 23 april – Våga stanna i det jobbiga

Tid och plats: 13.00 - 16.00, RISE, Scharinska villan

Tisdag 7 maj – Open space

Tid och plats: 13.00 - 16.00, RISE, Scharinska villan

Kunskap och inspiration

- Få nya kunskaper
- Nya metoder
- Mer klokskap
- Få mer kunskap om transformation
- Inspiration
- Att vi inspirerar varandra
- Få med sig nya infallsvinklar att ta med till sin egen organisation
- Kompetensutveckling
- Vi litar på en annan kunskap än den ekonomiska
- Vi tänker inte på "brist på", "måste löna sig", "skär ner" – utan snarare leta nya kanaler
- Få verktyg att utmana nuvarande arbetssätt
- Få bättre kunskap om hur vi kan balansera ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet
- Att det är givande för deltagarna
- Att få nya perspektiv och insikter
- Dela erfarenheter
- At vi utvecklar vår inre förmåga till omställning
- Gemensam lust
- Skaparglädje
- Att få en riktig boost!

Förhoppningar

Samarbete och gemenskap

- Skapa samarbeten mellan branscher
- Att med hjälp av andra branscher lära att tänka "utanför boxen"
- Att hitta samarbeten som driver på
- Nya samarbeten, allianser
- Nätverkande
- Att aktörerna lyckas bygga upp en gemenskap (teamkänsla)
- Gemenskap = skapar gemensam bild och mål
- Nya möten → hjälp i transformation genom att vi förstår varifrån vi ska
- Att det kan vara en framgångsrik modell som kan upprepas flera gånger
- Att få nya kompisar att samutveckla med
- Att vi gör denna omställning tillsammans, på riktigt
- Tänka klokt tillsammans
- Att vi hittar och förstår vad vi behöver göra tillsammans
- Att göra resan tillsammans
- Att se människor bli engagerade och handlingskraftiga
- Gemensamma incitament, drivkrafter

Konkret

- Konkreta planer
- Att vi får ut konkreta aktiviteter att jobba vidare med
- Goda exempel och nya idéer
- Få tips och idéer som jag kan använda mig av
- Duktig varaktig förändring
- Hitta nya förändringar man inte själv tänkt på
- Hitta långsiktigt hållbara arbetssätt och samarbeten
- Synergieffekter
- Gemensamma affärsidéer
- Att börja göra; (små) steg tillsammans, prototypa, prata – diskutera - debatera

Mod

- Skapa mod
- Bli modigare i att ta jobbiga beslut
- Mod skapar nya möjligheter
- Att vi vågar kasta oss ut i det okända
- Extrem inkludering
- Att få ny inspiration och mer mod att driva vidare
- Att våga bryta gamla strukturer
- Agera
- Tillsammans blir vi modigare, i
- Vi vågar kliva ut i det okända
- Råg i ryggen
- Släppa makt till pionjärerna

Omsätta i praktiken

- Att det blir svårt att omsätta i praktiken
- Utbildningsbubbla
- Vad/var är jag och min organisation i allt detta?
- Att allt faller platt när jag kommer "hem", svårt att få med sig andra
- Hur mycket effekt kommer programmen ha?
- Vardagens "problem" tar över ambitionen att tänka längre och större
- Kan bli luddigt
- Vad händer sedan? Tar vi med oss något i nästa steg? Rent konkret
- Att det blir svårt att föra informationen vidare och göra handlingar inom organisationen (eller samarbeten)

Beteende

- Vanor
- Status Quo
- Traditioner
- Rädsla
- Ord utan handling
- Att det gamla systemet biter sig fast
- Fortsätter göra som vi alltid har gjort

Skav

- Missförstånd/oförståelse mellan parter
- Att vi kommer att känna oss hotade
- Svårt att bryta mönster för att det blir obekvämt
- Tuff resa
- Att det skapas motstånd och mer polaritet

Farhågor

Visioner och mål

- Att vi inte har tid att bottsna viktiga frågor
- Ojämlighet som leder till för snabba beslut, exkludering, panik, tävling – fiendlighet
- Tycka att allt blir för komplext och svårt
- Bara se elefanten i stället för att börja ta tuggor
- Risk att arbetet känns för omfattande
- Att våra visioner inte grundar sig i verklighet och att de i själva verket visar sig vara ogenomförbara
- Har inte "före resan" tillsammans!

Pengar och resurser

- Ekonomin, kostnader bromsar utveckling
- Kostnader
- Resurser
- Att resurser läggs på fel saker
- Fastna i "politik och regelverk"
- Att det inte leder till någonting, slöseri med tid

- Att vi är förblindade att se sociala innovationslogiker
- Odemokratisk utveckling
- Ojämlig värld

- Befintligt system
- Att vi inte hittar vägen och vad vi behöver göra
- Att det tar för lång tid att få till i praktiken
- Tappa bort fokus på att minska utsläpp snabbt
- Att det går för långsamt
- Tar tid
- Att hamna i "förstudie" och inte komma till skott
- Vi lyckas inte gå till en förändring
- Ekorrhjul
- Kortsiktighet
- Välja ambitionsnivå
- Avsaknad plan, struktur och ansvar
- Att insatsen skapar/ger massor av frågor utan ledning till svar
- Global koncern som styr
- Spretigt
- Svårt att hitta gemensamma nämnare
- Kollektiv depression
- Att tappa peppen

- Att vissa röster/insikter väger lättare än andras
- Att egna intressen tillåts väga tyngre än det gemensamma
- Att fastna i att behålla makt och värden

Lärandeträff 1

Innovera i mellanrummen

2024-02-07

Funded by
the European Union

RI
SE

UMEÅ
KOMMUN

Idag

- Transfer in
- Inspirationsföreläsning
- Några perspektiv
- Dialog och reflektion
- Självs kattning
- Summering och avslut
- Mingel

Transfer in

Utifrån den bilden du valt;
hur tänker du kring att
innovera i mellanrummen?

Heiti Ernits

Forskare, Rise

Forskar på vad som händer i de organisatoriska mellanrummen och har under de senaste tre åren särskilt fokuserat på samverkan och roller som gränsgångare och gränsöverskridande organisering.

OBS: Heitis presentation finns tillgänglig i separat PPT.

Perspektiv från deltagare

Belinda Norman, Volvo

"När jag började jobba på Volvo förstod jag snabbt att jag var den som jobbade med "miljöfrågorna". Idag är vi dagligen 1800 medarbetare som kan jobba med frågorna.

Man kan göra väldigt stor effekt och skillnad om vi kommer in i mellanrummen och börjar jobba med områden som ligger nära varje enskild medarbetare, exempelvis hur vi färdas till jobbet.

Rollen som gränsgångare sätter ord på det som jag tillsammans med nära kollegor är. Vi måste utbilda och bjuda in fler att bli det tillsammans med oss."

Lisa Redin, Umeå Universitet

"Ordet gränsgångare är nytt för mig men jag gillar det verkligen. Jag är en gränsgångare och det är oftast i mellanrummet som samverkan sker.

Vi är bra på samverkan i Umeå. Vi blir fler och fler som jobbar med hållbarhet.

Jag vill lägga till några ord jämte gränsgångare och mellanrummet. Det är samverkan, delaktighet och modigt ledarskap tillsammans med värdeord som nyfikenhet, lyhördhet och prestigelöshet. Om vi har detta med oss måste hävstången måste falla snart och då kommer hållbarhetsarbetet i Umeå bli ännu bättre."

Diskussion och reflektion

Vad har ni hört?

Vad tar ni med er?

Hur kan vi applicera i Umeå?

Vad har ni hört? Vad tar ni med er?

Hur kan vi applicera detta i Umeå?

Era namn:

Dela med varandra

Vad har ni hört?

Vad tar ni med er?

Hur kan vi applicera i Umeå?

Vad har ni hört? Vad tar ni med er?

Hur kan vi applicera detta i Umeå?

Era namn:

The image shows a white worksheet tilted at an angle. It is divided into two main columns by a vertical line. The top-left section is labeled 'Vad har ni hört? Vad tar ni med er?' and the top-right section is labeled 'Hur kan vi applicera detta i Umeå?'. At the bottom left, there is a small box labeled 'Era namn:'. The worksheet is intended for a group discussion or brainstorming session.

GR	Vad har ni hört? Vad tar ni med er?	Hur kan vi applicera detta i Umeå?
1	<ul style="list-style-type: none"> • Vem behöver/tvingas vara obekväm? • Hur formulerar vi problem? 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeta gemensamt mellan aktörerna i ännu större utsträckning • Förstå varandras logiker, tidslinjer och roller • Tydlighet och gemensam uppoffring
2	<ul style="list-style-type: none"> • Använda olika scenarion för att skapa medvetenhet • Bekräftelse -> gränsgångarens roll • intressekonflikter 	<ul style="list-style-type: none"> • Skapa en gemensam bild för Umeå • Intresse-samarbeten enas om samma bild
3	<ul style="list-style-type: none"> • Det krävs stora resurser för att bekosta närvaro här idag? -> Vilken investering! • Det krävs en infrastruktur för att vi ska kunna samarbeta. Svårt att förklara vikten av detta för tex politiker • Gränsgångare mellan företagen 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi behöver en infrastruktur av/för gränsgångare i Umeå. En allmänning för alla parter. En gränsöverskridarpool, att ta hjälp av när det behövs, oavsett information. • Gränsgångare mellan företagen i Umeå.
4	<ul style="list-style-type: none"> • Lärt oss nya begrepp • Synliggjort nya begrepp och behov för "mellanrummet" • Förstå transformation, vad som driver omställning • Brett intresse ger kraft och inspiration/tips 	<ul style="list-style-type: none"> • Mentorsprogram för gränsgångare • Heiti föreläsning/kunskap i ett bredare sammanhang/grupp • Klimatfärdplanen och dess organisation och företag sprider tips/historier bredare i samhället
5	<ul style="list-style-type: none"> • Hardwork på ... • Vi samverkar redan idag 	<ul style="list-style-type: none"> • "Hard work"-konceptet i Umeå • Skapa gemensamma bilder • Tydliggöra gränser och system • Dela lösningar • Sätta ord på gemensamma möjligheter • Fortsätta samverka

Vad har ni hört? Vad tar ni med er?

- Transformation som en svår process
- Vi som deltar är nästan alla öar i våra organisationer
- Hur tas konceptet "lärandeträffar" vidare? Kan den formaliseras på något sätt
- Alla kan inte vara gränsgångare men alla borde veta om gränsgångare

6

Hur kan vi applicera detta i Umeå?

- "verksamhetsnytta i transformation"
 - Förslag på ny nätverk, grupper
 - Iallafall ett tema som är intressant för flera
- Hur kommer vi på en mer konkret nivå?
 - Från prata till att göra (i färdplanen)
 - Jobbar med konkreta case inom färdplanen (Det efterfrågas)
- Exempel på problem: resurser som klassificeras avfall enligt lag. Vilken policy insats kan göras?
- Höja blicken till Umeå, och hela norra Sverige

- Tydligt mål/uppdrag
- Gränsgångare:
 - Behövs
 - Respekt för stuprörskunskap
 - Behöver förankring från ledningen
- Ledarskap: Det krävs modiga och tuffa beslut, förebild, leva som man lär
- Gemensamt språk

7

Klimatneutrala Umeå 2030

Social hållbarhet

Identifiera och koordinera fler Projekt/initiativ

Cirkulär ritet

Självskattning – utifrån dagens tema ”innovera i mellanrummen”

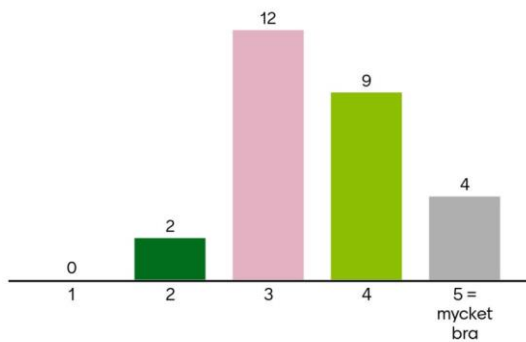
- Vad tar du med dig från dagens träff?
- Hur bra anser du att du är på att innovera i mellanrummen?
- Hur bra anser du att din organisation är på att innovera i mellanrummen?
- Hur bra anser du att vi tillsammans är i Umeå är att innovera i mellanrummen?

- Nämn något du tycker är utmanande
- Nämn något du tycker vi är bra på

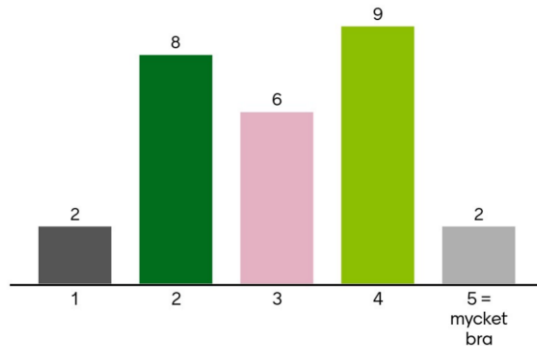

Vad tar du med dig från dagens träff?

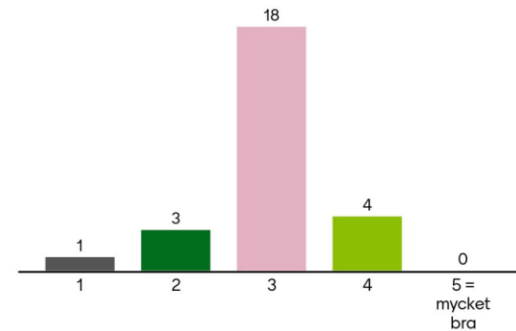

Hur bra anser du att du är på att innovera i mellanrummen?

Hur bra anser du att din organisation är på att innovera i mellanrummen?

Hur bra anser du att vi tillsammans, i Umeå, är på att innovera i mellanrummen?

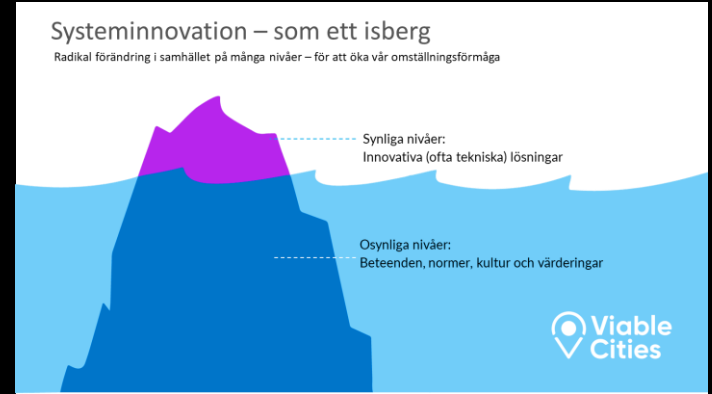
Nämn något du tycker är utmanande

Nämn något du tycker vi är bra på

Summering och avslutning

Vad har ni hört? Vad tar ni med er?

Hur kan vi applicera detta i Umeå?

Era namn:

Era reflektioner kring dagen lärandeträff "Att innovera i mellanrummen"

"Vi rör oss mellan förvirring och förståelse."

"Våga testa och våga göra mellan oss."

"Det skulle vara kul att vara på olika platser under lärandeträffarna."

"Fler skulle behöva detta, kan detta erbjudas varje år?"

"Kul att vi är så många som anmält oss till den här resan."

Leda omställning tillsammans

Onsdag 7 februari – Innovera i mellanrummen

Tid och plats: 11:00 - 16.00, RISE, Scharinska villan

Tisdag 19 mars – Har vi det ledarskapet som krävs?

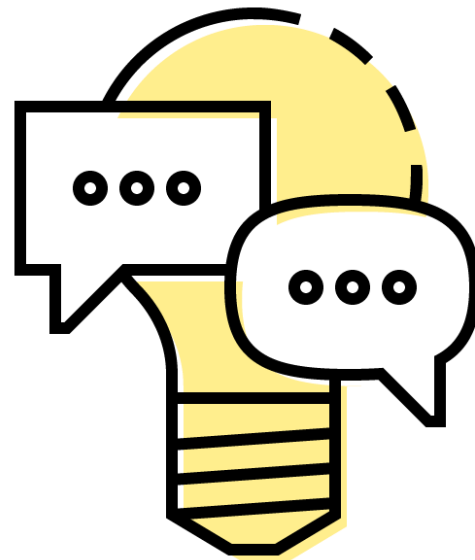
Tid och plats: 13.00 -16.00, RISE, Scharinska villan

Tisdag 23 april – Våga stanna i det jobbiga

Tid och plats: 13.00 - 16.00, RISE, Scharinska villan

Tisdag 7 maj – Open space

Tid och plats: 13.00 - 16.00, RISE, Scharinska villan

Webinarium

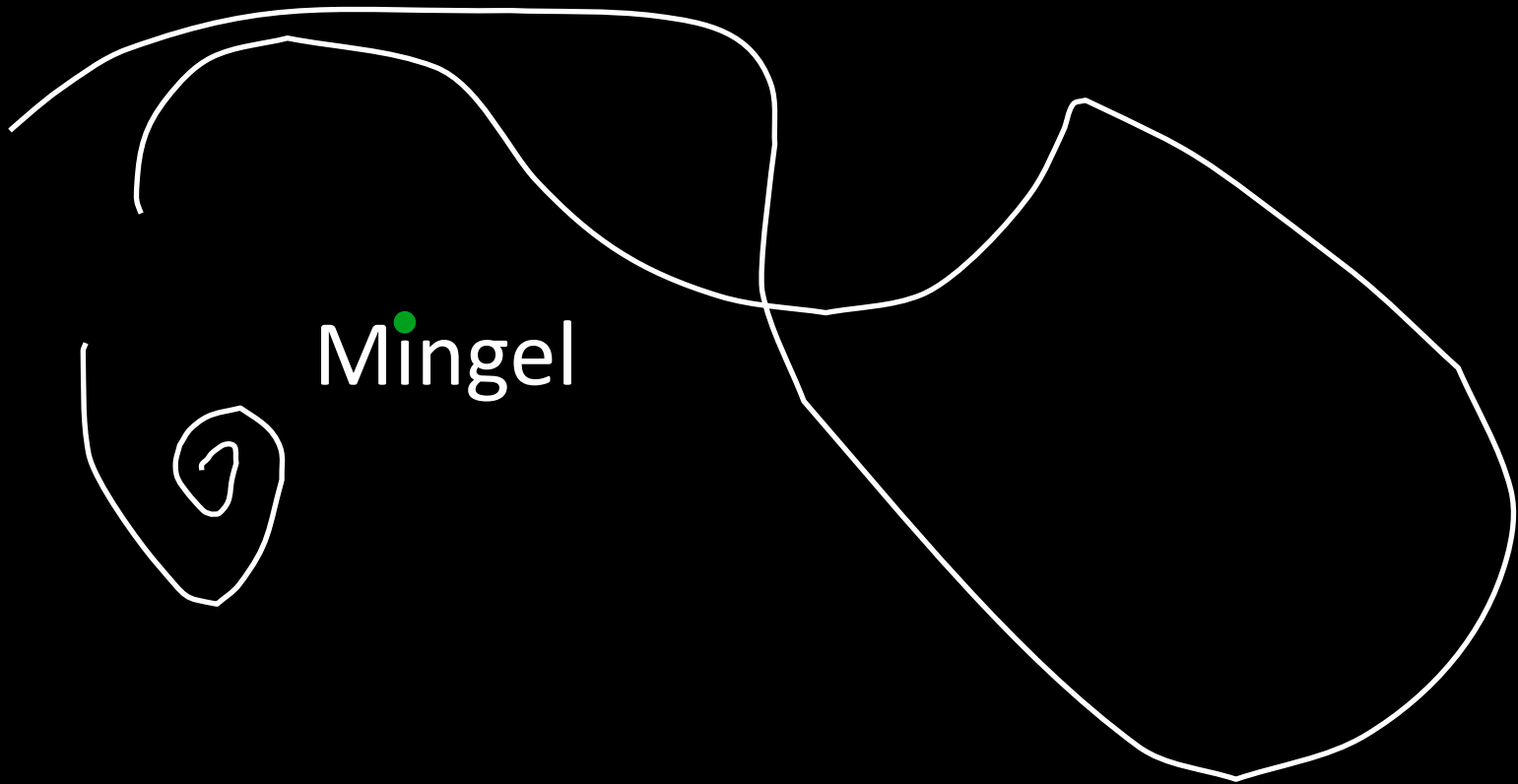
Ledarskap för hållbara framtida arbetsplatser

12 mars 8:30 – 9:30

Nina Bozic, Senior forskare i innovationsledning och framtidens arbetsliv vid RISE

Vilka ledarskapskompetenser vi behöver idag och i framtiden, vad är självledarskap och varför det är viktigt, speciellt för ett hållbart arbetsliv. Vi får också med oss konkreta exempel på praktiker av ledarskap för en hållbar framtid.

Mingel